

วิตก

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๖๔๐. เรื่อง “การภาวนา”

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อนแล้วภาวนาแล้วเกิดภาพขึ้นมาในอดีตกาลอยู่บ่อยครั้งว่า ตอนเด็กๆ ที่ผมฆ่ากิ้งกือบ่อย ผมจำได้ว่าชอบเหยียบและเอาไฟไปจุดเผามันบ่อย และฝั่ง กิ้งก่า บางครั้งที่ผมเอาหินปาใส่มันบ้างด้วยความสนุก แต่พอเริ่มโตมาผมก็สำนึกผิด แล้วก็ไม่ได้ทำอีก ผมเริ่มกลัวถึงผลกรรม แต่ก็คิดว่า เราทำให้ดีที่สุดในปัจจุบัน แล้วอะไรจะเกิดขึ้นก็ต้องเกิด เหมือนที่หลวงพ่อกเคยเทศน์สอนครับ

กราบเรียนถามหลวงพ่อกว่า ผมควรจะแก้ไขอย่างไรบ้างครับ ตอนนี้ที่ผมทำอยู่คือผมพยายามทำบุญช่วยชีวิตสัตว์ และหลังภาวนาเสร็จ ผมก็จะอุทิศบุญกุศลให้เจ้ากรรมนายเวรทุกครั้ง จะช่วยบรรเทาแล้วชดใช้กันได้เลยไหมครับ กราบขอบพระคุณหลวงพ่อกอย่างสูง

ตอบ : เรื่องอย่างนี้มันเป็นเรื่องธรรมดาของวิญญูะ เรื่องธรรมดาของโลก ถ้าเรื่องธรรมดาของโลกนะ ในทางการพวกสัตว์แพทย์ พวกทางการแพทย์ พวกอนุรักษ์ พวกอนุรักษ์เขาจะปกป้องสัตว์นะ แล้วเขาจะบอก นี่เป็นห่วงโซ่อาหาร เวล่านักล่าสัตว์ล่า มันล่าสัตว์ของมัน แล้วมันกินอาหารของมันนะ เขาบอกมันเป็นธรรมชาติ มันเป็นเรื่องธรรมดา

อย่างของเรา เราเอง เห็นไหม หลวงตาพระมหาบัวท่านสอนไว้

ป่าช้ามันคือกระเพาะอาหารของคน

เรากินสัตว์เข้าไปมากมายเลย แล้วเวลากินสัตว์เข้าไปมากมาย ให้อพวกเถรตรงใจ “บาปอยู่ที่คนทำ กรรมอยู่ที่คนกิน” เขาว่า บาปอยู่ที่คนทำ กรรมอยู่ที่คนกิน ถ้าไม่กินเขาก็ไม่ทำนะ ยิ่งให้อพวกไม่กินเนื้อสัตว์ด้วย มันเพ่งโทษ มันโทษเต็มที่แล้ว

นี่มันเป็นห่วงโซ่อาหาร เป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมชาติ นี่พูดถึงว่า ถ้ามองในผลของวิญญะ ผลของการเวียนว่ายตายเกิดในวิญญะ มันเป็นเรื่องธรรมดา

พวกอนุรักษ์ เวลานั้นกล่าวมันล่า นักล่ามันล่า มันจะสูญพันธุ์นะ มันต้องรักษาพืชพันธุ์ของมัน เวลาเขาอนุรักษ์สัตว์ พวกแร้ง พวกสัตว์ป่านะ พวกอนุรักษ์เขาต้องเอาเนื้อ ซื้อมาขายเป็นขาๆ เลย ไปทิ้งไว้เป็นหย่อมๆ เพื่อจะอนุรักษ์พวกสัตว์นักล่าให้มันฟื้นฟูกลับมา นี่พูดถึงมันเป็นธรรมดาใหม่ ทางแพทย์ถึงบอกว่า มันเป็นห่วงโซ่อาหาร มันเป็นเรื่องธรรมชาติ นี่พูดถึงว่าถ้าเรื่องของโลกนะ

แล้วนี่ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ มันก็เป็นธรรมชาติของมัน มันเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเรื่องธรรมดา ถ้ามองว่ามันเป็นผลของวิญญะ มันเป็นห่วงโซ่ มันเป็นวัฏจักร มันหมุนเวียนของมันไป นี่เป็นเรื่องธรรมดา

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว มันไม่ธรรมดานะสิ เพราะอะไร เพราะกุสลา ฐมา อกุสลา ฐมา ผลของเวรผลของกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

เราพูดเรื่องนี้บ่อย จนเด็กมันถาม แล้วอย่างนี้เสียมันก็ตายหมดนะสิ

เราถามมันกลับ ทำไมมันเกิดเป็นเสือล่ะ เพราะเสืออาชีวะมันคือล่าสัตว์ มันอาหารของมันนะ ทำไมมันเกิดเป็นเสือล่ะ

เห็นไหม การจุติการเกิด กรรมพาเกิด กุสลา ฐมา อกุสลา ฐมา ใครทำดีทำชั่วมา ถ้าทำดีทำชั่วมา ถ้าเสือมันมันเป็นสัตว์ประเสริฐนะ มันรู้ว่าการล่าสัตว์เป็นการสร้างเวรสร้างกรรมนะ มันจะจำศีล มันจะเป็นเสือจำศีล มันไม่ล่าของมัน แล้วมันก็ต้องอดอาหารของมัน แล้วมันก็ต้องอ่อนแอ มันก็ต้องสิ้นชีวิตไป ถ้ามันจำศีล เห็นไหม

นี่เราจะบอกว่า ถ้าเรื่องของธรรม มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐๆ ไง มนุษย์มีสมอง มนุษย์มีสิทธิเลือกได้ ทำดีทำชั่วได้ แต่สัตว์มันมีสมอง แต่มันไม่แบบว่ารู้เท่าทันเหมือนมนุษย์ ฉะนั้นบอกว่า พวกสัตว์ได้รับจนถึงบรรลุดูธรรมไม่ได้ไง เวลามันเกิดภพชาติผลของวิญญะไฉน เราจะบอกว่ามันเป็นเรื่องธรรมดาๆ

แต่ถ้าเป็นธรรม มันไม่ธรรมดา ธรรมดาไม่ได้ เพราะศีล ๕ ปาณาติปาตา ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามฆ่าใจ

แล้วที่นี้พอห้ามฆ่าขึ้นมา เห็นไหม เวลาหลวงปู่มันเวลาท่านจะนิพพาน ท่านบอก เอาเราไว้ที่นี่ไม่ได้ ถ้าเอาไว้ที่นี่ขึ้นมา คนเขาจะมามากมาย พวกสัตว์พวกต่างๆ ที่มันไม่รู้เรื่องต่างๆ มันต้องเสียชีวิตของมันไป เอาเราไปวัดป่าสุทธาวาส เพราะที่นั่นมันมีตลาด

ที่นั่นมันมีตลาดใช่ไหม ที่นั่นมันมีตลาด ถ้าคนมามาก งานศพหลวงปู่มันคนนี่ล้มหลามมากเลย เวลาคนเขาไป เขาก็ไปหาซื้อเอาตามตลาดไป

ที่นี้ซื้อตามตลาด “อ้าว! อย่างนี้เกลียดตัวกินไข่ ไม่ฆ่าสัตว์แล้วก็ไปกินเนื้อสัตว์”

เวลาคนเขากินมังสวิริติ เขากินถั่วเหลืองไข่ โปรตีน กลัวจะขาดโปรตีน กลัวจะขาดอย่างอื่น

เราบอกว่า มันเป็นเรื่องของวิทยาศาสตร์ เรื่องของโลกใบนี้ แต่ถ้าเรื่องของธรรมนะ อดนอน ฝอนอาหาร เขาไม่กินเลย กินลม อ้อบๆ พระเราฉันลม อดนอน ฝอนอาหาร

จริงๆ แล้วเวลาคนเราเกิดมามันมีวิกฤติ มันมีเวรมีกรรมของสัตว์ เวลาวาระของกรรมมันให้ผลขึ้นมา เราปฏิเสธอย่างไรมันก็จะได้อย่างนั้นนะ เพียงแต่ว่าจิตใจเราจะสูงส่งมากน้อยแค่ไหน

นี่พูดถึงว่าการฆ่าสัตว์ เราพูดเรื่องอย่างนี้ทำไม มันเป็นเรื่องธรรมดา เรื่องธรรมชาติ แต่หัวใจของคนมันไม่ธรรมดา หัวใจที่สูงส่งมันสูงส่งนะ

หลวงปู่ชอบท่านเป็นพระอรหันต์นะ แล้วท่านป่วย ท่านเดินไม่ได้ แล้วลูกศิษย์ลูกหาพยายามจะไปอุปัฏฐากท่าน ยาเวลาจะให้ท่านฉัน ต้องยัดไว้ในกล้วยหอม เวลาท่านฉันขึ้นไปพอรู้ว่ายา ท่านก็บ้วนทิ้งไป

ท่านบอกว่า มันเป็นกรรมของเรา ตอนเด็กๆ เวลาชนบท อาหารมันก็หายากนะ ไปจับปู จับปลาใจ เวลาได้ปูมาอย่างนี้ มันจะหนี ก็หักขามัน หักขามัน ประสาเด็กๆ ตอนท่านเป็นเด็กๆ

ท่านก็ทำของท่าน เพราะมันยังไร้เดียงสาไง แล้วเวลากกรรมมันให้ผล เห็นไหม ท่านเดินไม่ได้ แล้วหมอกก็ช่วยรักษา ทุกคนก็ช่วยรักษา

ท่านบอกว่ามันเป็นกรรม ท่านก็รักษาไปพอเป็นพิธี แต่หัวใจท่าน ท่านเป็นพระอรหันต์ ภาวาทะ ปรินิพพาน

ธาตุขันธ์มันเป็นเรื่องของสมมุติ มันผลของวิญญู ผลของการเกิดเป็นมนุษย์ จิตใจถ้าไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ มันก็เป็นปุถุชนคนหนา แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันมีมรรคมีผลขึ้นมา บุคคล ๔ คู่

คู่ที่เท่าไร สมณะที่เท่าไร ถ้าบุคคล ๔ คู่ สมณะถึงที่สิ้นสุด สิ้นกิเลสไป มันเป็นเรื่องไร้เดียงสา ความเจ็บไข้ได้ป่วยนี้ เพราะร่างกายเป็นร่างของโรคอยู่แล้ว จะรักษา จะไม่รักษา จะเป็นพระอรหันต์ ไม่เป็นพระอรหันต์ มันก็ต้องแตกสลายไปทั้งสิ้น มันไม่มีร่างกายของบุคคลคนใดอยู่ค้ำฟ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนท์คร่ำครวญแล้วคร่ำครวญอีก อยากให้ท่านอยู่ตลอดไป

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่ตถาคตก็ต้องนิพพานในคตินี้”

สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา ดับเป็นธรรมดา เพราะว่าท่านชำระล้างกิเลสต้นหาความทะยานอยากสิ้นไปจากหัวใจ ไม่มีอวิชชา ไม่มีกิเลสแล้ว จะเป็นจะตายนี้สมมุตินะ จะว่ามันของหลอกก็ใช่ มันไร้สาระ แต่ถ้าเราเป็นปุถุชน มีสารถะ เจ็บก็โอดก็ไอย ไม่อย่างนั้นจะมีโรงพยาบาลหรือ

โรงพยาบาลเขาไว้รักษาโรคภัยไข้เจ็บของคน เราจะไปโรงพยาบาล เราก็ไปรักษาเรื่องของโรคภัยไข้เจ็บ แต่เราต้องมีธรรมะในหัวใจของเราด้วย เราถึงจะรักษาหัวใจของเราได้

นี่คำถามนิดเดียว พุทธะยาวเขียว เพราะอะไร เพราะเวลามองแล้วมันเผลอตรงไป สองคน ยลตามช่อง คนหนึ่งเห็นดวงดาว คนหนึ่งเห็นโคลนตม

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติใหม่จะบอกว่า เรา^{นี้}จะมาจากสวรรค์เลย จะเป็นคนดีมาตั้งแต่ต้น เราไม่เคยทำอะไรผิดพลาดเลย เราจะเป็นคนดีตลอด

กิเลสอย่างหยาบ กิเลสอย่างหนา กิเลสอย่างปานกลาง มันแตกต่างกันทั้งสิ้น

ฉะนั้น สิ่งที่ทำมาแล้วไง ระลึกได้ เสียใจตอนนี้ไง เวลาภาวนาแล้วเรื่องอย่างนี้มันจะเกิดมาตลอด เพราะอะไร เพราะเรารู้จักผิดชอบชั่วดีแล้วไง พอรู้จักผิดชอบชั่วดี เห็นใหม่

เวลาผมภาวนา มันจะมีอดีตขึ้นมาอยู่ทุกทีเลย ตอนที่เด็กๆ ผมฆ่ากิ้งกือบ่อย ผมจำได้ว่าผมชอบเหยียบ ชอบเอาไฟไปจุดไฟเผามันบ่อยๆ ทั้งผึ้งและกิ้งก่า บางทีผมก็เอาหินปาใส่มันด้วยความสนุกครึกครื้น

นี่เวลาไม่รู้ เห็นใหม่ เวลาไม่รู้มันสนุกครึกครื้นของมันไปนั้นแหละ แต่เวลารู้แล้วคอตกละเลยนะ รู้แล้ว ตอนนี้รู้แล้ว คอตกละเลยละ

อดีตแก้ไม่ได้ แต่รู้แล้วดีกว่าไม่รู้ ถ้าไม่รู้แล้ว ไปทำอะไรแล้ว สิ่งใดที่เกิดขึ้นมา ทำไมมันเป็นอย่างนั้น ทำไมเป็นอย่างนั้น ทำไมเป็นอย่างนี้ แต่ถ้าเรารู้แล้ว เห็นใหม่ เราเคยทำเขาไว้

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์คุลิมาลฆ่าคนมา ๙๙๙ ศพ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นถึงอำนาจวาสนาของเขา ไปโปรดมานะ

“สมณะหยุดก่อน สมณะหยุดก่อน”

“เราหยุดแล้ว เธอไม่หยุด”

“หยุดจากอะไร”

“หยุดจากการทำชั่ว”

วางดาบเลย เห็นใหม่ คนที่มีอำนาจวาสนา แล้วขอवरกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาเล่าเรียนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจนเป็นพระอรหันต์ เวลาออกบิณฑบาตนะ ไปที่ไหนก็แล้วแต่ เขายังนั่งตกลา ลูกกระสุนลูกต่างๆ จะไปตกใส่ศีรษะพระองค์คุลิมาล

เลือดตกยางออกทุกวันนะ ไปบิณฑบาตกลับมา เลือดโชกกลับมาเลย แล้วมันก็ นี่พระอรหันต์นะ

ก็เพราะพระอรหันต์ อนาคตังสญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์รู้ถึงทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ดับกิเลสตัณหาในใจของตนได้หมดแล้ว แต่ไปบิณฑบาตโดนลูกกระสุน ลูกอะไรตกใส่ศีรษะเลือดตกยางออกมา ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระอรหันต์ ทำไมยังโดนกระสุน โดนเลือดตกยางออกอย่างนี้เลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสกับพระอุนคูลิมาล

อุนคูลิมาล เธอฆ่าเขา นั่นทั้งชีวิตนะ ไฉนแค่จี้บๆ แค่อ้วนแตก แค่ออกดอก

ได้สติเลย จบหมด

พระอรหันต์ต่อพระอรหันต์ไง เวลาเธอฆ่าเขา เธอฆ่าเขา นั่นนะชีวิตเขาเนาะ ตัดหัวเขา ตัดหัวเขา ตัดหัวเขา เวลาสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วไปบิณฑบาต เขายังนกตกปลา จะมาตกใส่หัวอุนคูลิมาล ไปบิณฑบาตได้เลือดทุกวัน เศษกรรม

เวลาเศษกรรมมันก็น้อยใจไง อยากจะแบบว่า แหม! ฉันเสียสละหมดแล้ว ลูกกระสุนต้องไม่มาโดนฉัน ฉันจะต้อง แหม! เลอเลิศประเสริฐศรี

เลอเลิศก็ผลของร่างกาย เศษกรรมมันตามทันไง แต่ตามหัวใจนั้นไม่ทัน เพียงแต่ว่าสาวกสาวกะ ผู้ได้ยินได้ฟัง อำนาจวาสนาไม่เท่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ได้เลือดทุกวันเลย

อุนคูลิมาล เวลาเธอทำ นั่นชีวิตนะ เธอทำเขานั้นชีวิต แล้วสิ่งนี้เศษกรรม แค่ออกดอก

สติฟื้นกลับมาเลย ยิ้มเลย ตกได้เลย ใส่เข้ามาเลย มันภูมิใจไง มันภูมิใจ มันพอใจ มันเข้าใจ แล้ววางหมด ไม่มีอะไรตกค้างในใจ แต่เป็นพระอรหันต์แล้วก็ผลของวิภูษะ เศษกรรม

นี่พูดถึงเวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ นี่คำถามนะ

เวลาผมเด็กๆ ผมเห็นกิ่งก้อ ชอบเอาไฟจี้มันเลย แล้วทำอะไร

มันเป็นอดีต วางไว้ให้เป็นคติเป็นแบบอย่างกับเราเท่านั้นในการปฏิบัติ แล้วเวลาภาวนา แล้วมันเกิด มันเป็นอย่างนั้นนะ เวลาภาวนานะ เวลาเกิดนิมิต เกิดต่างๆ เห็นสีเห็นแสงต่างๆ นี่ พันธุกรรมของจิต ใครสร้างเวรสร้างกรรมสิ่งใดมา อำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน มันผลของ บุญและผลของบาป มันจะชักใบให้เรือเสีย ถ้าชักใบให้เรือเสีย แต่ใบ มันมีใบและไม่มีเรือ แล้ว มันมีลม มันเลยชักใบให้เรือเสีย

นี่มันมีจิต มันมีนิสัย มีการกระทำ มันมีเวรมีกรรมไง มันก็ชักอารมณ์ให้มีเสีย เราก็วาง อารมณ์ให้เราถูกต้องชอบธรรมซะ อดีตก็คืออดีต เข้าใจได้ ขอภัยต่อกัน ขอภัยนะ อุทิศส่วนกุศล สิ่งที่เกิดไปแล้ว ปัจจุบันนี้มีสติปัญญาแล้ว เราจะทำให้ถูกต้องชอบธรรม แล้วขณะที่ ประพฤติปฏิบัติ เราทำความสงบของใจเข้ามา แล้วอุทิศส่วนกุศลให้กับสิ่งที่เจ้ากรรมนายเวร ต่างๆ ทั้งสิ้น แล้วทำของเราไป

สิ่งที่ผ่านมาแล้วมันเป็นอดีต มันเป็นอดีต จะไปแก้ไขอดีตไม่ได้ แต่ปัจจุบันนี้เราเข้าใจ แล้ว เราทำถูกต้องแล้ว แล้วเราทำของเราไป นี่คือนิเวศนาของเรา จบ

ถาม : ๒๔๖๑. เรื่อง “จิตเศร้าหมอง”

กราบหลวงพ่อด๊ะ ลูกมีคำถามดังนี้

เวลาลูกนั่งสมาธิภาวนา พุทโธๆ ให้มันสงบ มันไปรู้อารมณ์ทุกข์ เศร้า กังวล ลูกควรทำอย่างไรเจ้าคะ ให้พุทโธมีพลังเหนือความคิดที่เศร้าหมองได้ กราบขอบพระคุณ

ตอบ : เวลาเราคิด มันมีพระบวชใหม่หรือคนบวชใหม่ทุกคนบอกว่า อยากจะเป็นพระอรหันต์ แล้วต้องมีปัญญา ๖ ด้วย อยากจะเป็นพระอรหันต์ แล้วมีปัญญาดูด้วยนะ รู้วาระจิต รู้ไปทุกอย่าง อยากหมดเลย

มันก็ได้เป็นหันไหนเลย มันเป็นหมูหัน มันเลยกลายเป็นหมูหัน มันไม่เป็นพระอรหันต์

ไ

เวลาจะเป็นพระอรหันต์นะ จะให้เป็นพระอรหันต์เลยนะ แล้วมีอภิญาครบด้วย อยากมีฤทธิ์มีเดช มีทุกอย่างพร้อมเลย

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาคิดมันคิดได้ทั้งนั้นนะ แต่เวลาประพฤติปฏิบัตินะ เวลาประพฤติปฏิบัติมันต้องให้มันถูกต้องชอบธรรม ให้มันถูกต้องกับจิต ถูกกับนิสัย ถูกกับกิเลสของตน

ฉะนั้น เวลาเรารู้อยู่ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบระงับมันจะเป็นคุณงามความดี แล้วเราก็มองอย่างนั้นนะ แต่เวลาเริ่มพุทโธฯ มันไปรู้อารมณ์เศร้า อารมณ์ทุกข์ อารมณ์กังวล ลูกควรทำอย่างไร

ก็อย่าไปรับรู้มันก็จบไป

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอนให้ปล่อยวาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนมาตั้ง ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว เ็งงมาจากไหนละ เ็งงยังจำไม่ได้หรือ เขาสอนมา ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้วนะ ให้วาง ให้วาง ให้วาง

มันไม่รู้ มันจะไปวางอะไร ถ้ามันรู้ มันมีกิเลสต้นหาความทะยานอยาก มันมีข้อเท็จจริง มันมีการกระทำ มันรู้อยู่แค่นี้ เราก็วางมัน

ไ้รู้ว่าเศร้า รู้ว่าวิตกกังวล รู้ว่าทุกข์

ก็รู้ไป แต่ก็รู้ก็กินะ ถ้ามันสงบแล้วมันจะมีพลัง มันจะกำลัง ก็รู้เหมือนกัน แต่มันเป็นอดีตอนาคตหมดเลย

เอาปัจจุบันนี้ เอาที่ว่าเราชัดๆ ของเรา เรามีสติสัมปชัญญะของเรา แล้วเราประพฤติปฏิบัตินะ บุชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราจะบอกว่า ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติ เหมือนกับตอนนี้หน่วยงานของรัฐเขาบอกเลยนะว่า ประชากรมันต้องมีสวนสาธารณะ มันต้องมีที่ออกกำลังกาย มันต้องให้ประชากรแข็งแรง ไม่ต้องไปเป็นภาระของโรงพยาบาล ไม่ต้องไปเป็นภาระของหมอ ทำให้ร่างกายแข็งแรง

อันนี้ก็เหมือนกัน เราชาวพุทธไป เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป พระพุทธศาสนาสอนถึงให้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ให้ภาวนาไป เราก็หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ให้หัวใจเรา

แข็งแรงไง ถ้าหัวใจแข็งแรงแล้ว ถ้าแข็งแรงมันก็ไม่ทุกข์ มันก็ไม่สุข มันก็ไม่ทุกข์ ไม่กังวล เราปฏิบัติตามข้อเท็จจริงนั้น

ฉะนั้น ถ้าปฏิบัติตามข้อเท็จจริง เหมือนกับเขาเข้าก็ไปออกกำลังกาย มีเวลาเขาก็ออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพกายเขาแข็งแรง ใ้ฉันเรามีเวลา เราก็หายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ เราก็ฝึกหัดของเราให้จิตใจเราแข็งแรง ก็แค่นี้ บุญของศีลสมาธิธรรมะสัมมาสัมพุทธเจ้า ปฏิบัติเพื่อความถูกต้องชอบธรรม

ใ้ฉันมันไม่ใช่อย่างนั้นนะ พุทโธฯ แล้วมันจะต้องเหนือความคิด เหนือความเศร้าหมอง มันจะมีความสุข มันจะมีกำลัง

ยังไม่ทันออกกำลังกายเลย อยากมีกล้ามเนื้อ อยากจะให้หน้าท้องหาย ยังไม่ได้ออกกำลังกายเลย

ใ้ฉันก็เหมือนกัน เราจะภาวนา เราก็ภาวนาของเราไป ขอให้ภาวนา ถ้ามีการภาวนานะ มันเป็นคนที่ไม่ฉลาด คนที่ไม่ต้องไปหาหมอ เห็นไหม ปัจจุบันสังคม วิทยาศาสตร์ เราของตัวเอง

แต่มันไปวิตกกังวลนะ มันทั้งวิตกทั้งกังวลนะ ใ้ฉันก็ทุกข์

ทุกข์มันมีอยู่แล้ว เพราะเราทำมา ถ้าทุกข์ไม่มี ไม่มาเกิดหรือชาติปี ทุกข์ชาติการเกิด เป็นทุกข์อย่างยิ่ง มีชีวิต มีมนุษย์ มีคน มันทุกข์อยู่แล้ว แต่เราก็จะเผชิญกับความจริง

ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ

สมุทัยคือกิเลสต้นเหตุความทะยานอยาก เราจะไปละกิเลสต้นเหตุความทะยานอยาก เห็นไหม ทุกข์ก็เป็นทุกข์ จับทุกข์ อยู่กับทุกข์ แล้วทุกข์มันต้องมีเหตุมีผลของมัน มันมาอย่างไร สาวไปหาเหตุ สาวไปหากิเลส สาวไปหาผู้ที่วางแผน ผู้ที่บงการ บงการให้ทุกข์เกิด ผู้ที่บงการให้ทุกข์เกิด

เราก็หายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆของเราไปเรื่อยๆ เราทำให้จิตใจเราเข้มแข็งแข็งแรง ใ้มันเป็นบุญเป็นกุศลของเรา ไม่ต้องไปคาดหวัง ๗ วันต้องเป็นพระอรหันต์ ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี

ขอให้แจ้งจริงเถอะน้า

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุมีผลของมัน ถ้าเหตุมันสมมูลพอดีของมันนะ ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

ไฉนมันไม่สมควร เรียกร้องตลอด อยากได้ตลอด ให้ค้นหาหลักตลอด ให้มันจุกจุกตลอด แล้วก็ปฏิบัติกระหืดกระหอบ แล้วก็ทนทุกข์ทรมาน

ปฏิบัติไปเถอะ ออกกำลังกายมันเป็นสิ่งที่ทางวิทยาศาสตร์เขายอมรับหมดนะ ถ้าสุขภาพกายแข็งแรง ทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพ ทรัพยากรมนุษย์ที่ฉลาด มีสมอง จะพัฒนาชาติของเราเหมือนกัน พุทโธๆ เพื่อพัฒนาจิต ถ้าจิตเราเข้มแข็ง จิตเราแข็งแรง เราจะมีสติมีปัญญาเพื่อดูแลหัวใจของเรา จบ

ถาม : ข้อ ๒๔๖๒. เรื่อง “พิจารณาธาตุ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกุญ มีคำถามอยากกราบเรียนหลวงพ่อ

ลูกเคยได้เขียนมาถามหลวงพ่อกับวิธีการปฏิบัติในการพิจารณากระดูก และหลวงพ่อบรรยายให้ ลูกก็นำไปปฏิบัติมาเรื่อยๆ ต่อมาขณะปฏิบัติลูกสังเกตเห็นว่า ขณะปฏิบัติจะเกิดความรู้สึกหนักๆ ที่บริเวณมือที่วางซ้อนกัน เหมือนมีแม่เหล็กดูดและเกิดความร้อนขึ้นบริเวณฝ่ามือ บางครั้งเหมือนมีกระแสไฟฟ้าดูดที่มือ เป็นหลายครั้งมาก ลูกจึงเปลี่ยนไปพิจารณาธาตุดิน น้ำ ลม ไฟแทนพิจารณากระดูก เพราะรู้สึกว่าจะสบาย

เมื่อวานขณะนั่งภาวนา พอจิตสงบก็เกิดอาการแบบเดิมอีก อยู่ๆ ก็มีความร้อนเกิดขึ้นตามมือและตามผิวหนัง เหมือนเรานั่งข้างๆ เตา ก็ปรากฏว่าเกิดความคิดขึ้นว่าอันนี้คือธาตุไฟ บางทีก็รู้สึกถึงความเย็นที่บริเวณหลังหรือแขน ก็ว่าอันนี้คือธาตุน้ำ และที่รู้สึกว่าจะตึงตามมือก็เกิดจากความเคลื่อนไหวของธาตุลม ธาตุหมุนเวียนเปลี่ยนไปตลอดเวลาเป็นปกติของเขาเอง ออกจากสมาธิ ลูกรู้สึกจิตสบาย มีความสุขดี แม้ไม่ได้นั่งภาวนาก็รู้สึกมีความสุขเย็น

ลูกอยากกราบเรียนหลวงพ่อกุญว่า การปฏิบัติของลูกแบบนี้ถูกต้องหรือไม่คะ และลูกควรต้องทำอย่างไรต่อไปเพื่อการปฏิบัติมีความก้าวหน้าขึ้นไป กราบนมัสการหลวงพ่อกุญเจ้าค่ะ

ตอบ : 'ไฉ่เวลาประพตติปฏิบัติ เราก็คาดหวังของเรา ถ้าการจะพิจารณากระดูก จะพิจารณาธาตุ ๔ ชั้น ๕ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันเป็นปัญญาของเราทั้งสิ้น

ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ หรือว่ากำหนดพุทโธเป็นคำปริกรรม พุทโธนี้พุทธานุสติ แต่ถ้าใช้สติใช้ปัญญา เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าพิจารณากระดูกๆ นี่มันอยู่ที่จิต อยู่ที่นิสัยการกระทำ แล้วอยู่ที่จิต อยู่ที่นิสัยแล้ว เราทำบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาประพตติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบระงับ มันสุข มันสงบ มันร่มเย็นของมัน

สิ่งที่มีค่าที่สุดคือหัวใจของมนุษย์ แล้วสิ่งที่มีค่าที่สุด สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบระงับ

ปีใหม่เขาจงกันทั่วโลกเลย เขาไปเที่ยวทั่วโลกเลย

เราจงหัวใจเราสิ จงพุทโธไว้ เราจะไปเที่ยวที่ใจเรา ถ้าจิตสงบนะ ได้เฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์เป็นๆ เลย พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราจะไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลางหัวใจของเรา แล้วมันมหัศจรรย์อย่างนั้นจริงๆ

แล้วถ้ามันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์เพราะอะไรละ

เพราะมันปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มันถูกต้องชอบธรรมไง

แต่เวลาปฏิบัติไปแล้ว เวลานั่งไปแล้ว มือซ้ายทับมือขวา มือมันหนักๆ ตัวมันเอนๆ มันมีความรู้สึกต่างๆ

มันเป็นธรรมดา มันไม่เป็นปัจจุบันไง มันคิดของมันไปก่อนไง มันเป็นความวิตก เป็นความกังวล เป็นทั้งสิ้น แล้วพอมันวิตกกังวลไปแล้ว เวลาเราไม่วิ่งนะ มันเป็นเรื่องปกติ พอนั่งลงกลืนน้ำลายสิ พอกลืนน้ำลายไป มันก็กลืนอื่นๆ อยู่อย่างนั้นนะ แค่นี้ก็ติด

แล้วนี่เวลามือมันหนักๆ

เราเคยเจอ "เวลาเข้าสมาธิแล้วออกไม่ได้"

ออกไม่ได้ พุดได้อย่างไรละ

เวลาปฏิบัติมันยากอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้น กับคราวหนึ่งคือคราวชั้น
สุดท้ายนั่นนะ ชั้นสุดท้ายนั่นก็ยากนะ ติดทั้งนั่นนะ น้อยองค์นักที่จะผ่านได้ แล้วถ้ามีสติมี
ปัญญามากน้อยแค่ไหน ถ้ามีสติมีปัญญามากนะ หลวงปู่คำดี ท่านรู้ว่าท่านติด แต่ท่านไม่รู้ว่า
เป็นอย่างไร ท่านอาราธนาหลวงตาพระมหาบัวไปแก้ท่านเลย

นี่ติดไม่รู้ว่าจะติด แล้วถ้าติดรู้ว่าติด แก้อย่างไร

นี่ยาก ยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นกับคราวชั้นสุดท้าย

นี่คราวเริ่มต้น คราวเริ่มต้นยากมาก ยากมากเพราะอะไร เพราะว่าเราเกิดมาอยู่กับโลก
แล้วเราก็ก้าวโดนหลอก คนอื่นเขาก็ก้าวโดนหลอก เขาต้องไม่โดนหลอกสิ

ไอ้ที่ก้าวโดนหลอก แต่มันหลอกตัวมันเอง มันก้าวโดนหลอกนะ แล้วกิเลสในใจมันก็
หลอกมันนั่นแหละ แขนงๆ แขนงๆ

มันอาการวิตกกังวลทั้งสิ้น

เอียงนะ นั่งแล้วเอียง เอียง

มันเอียงมาตั้งที่ร้อยชาติแล้วมันไม่เห็น พอมันรู้ว่าเอียงนะ เอียงอยู่อย่างนั้นนะ โอ้ย!
เอียง เอียงมากเลย เอียง

ฝืนมัน ตั้งตรงก็จบ

มันเอียง มันเอียง มันกลับไม่ได้

อ้าว! ถ้ามันกลับมาก็จบไง มันก็ไม่กลับ

เหมือนกัน ไอ้แขนงๆ แขนงๆ ยิ่งเราคิดอย่างนี้ เห็นไหม เราคิดเอง จินตนาการ
เอง ถ้ามันแขนงๆ หน่วงๆ ก็เป็นธาตุไฟ นี่เราตั้งชื่อให้มันแล้ว แล้วเราก็พิจารณาของเราไป

มันไม่ผิดหรอก เพราะอะไร เพราะมันต้องมีสติมีปัญญาค้นคว้าแสวงหา เห็นไหม จะถือ
ศีลก็ต้องมีปัญญา จะปฏิบัติก็ต้องมีปัญญา แต่ปัญญาอย่างนี้ไม่ใช่ปัญญากิเลสมันสวมเขา

กิเลสมันสวมรอยเลยนะ กิเลสมันสวมรอยว่าข้ามีปัญญา นั่นกิเลสทั้งนั้นนะ เวลากิเลสมันสวม รอย

อย่าให้กิเลสมันสวมรอย เราปฏิบัติของเราไปเอง กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น เชื่อ ผลของเรา เอ๊ย! จริงหรือเปล่าวะ มีปัญญาจริงๆ หรือ เอ๊ย! เราฉลาดหรือเปล่าวะ เอ๊ย!

เพราะคนที่ปฏิบัติเยอะมากเลย เวลาปฏิบัติไปแล้ว เอ๊ย! เราโง่หรือเราฉลาดวะเนี่ย ถ้า เราฉลาดเราต้องไปแข่งขันกับเขา หน้าที่การงานนั้น แล้วถ้าเราฉลาด มันเดินจงกรมอยู่เนี่ย ฉลาด อะไรวะ ถ้าฉลาดก็ต้อง โอ้โฮ! สองชั้น ถ้าฉลาดต้องไปนั่งสมาธิ คิดไปนั่งเนี่ย นั่นฉลาดจริงหรือเปล่า

นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นความวิตกเป็นกังวล แล้วมันเป็นจริงเป็นนิสสัย เราจะบอกว่าเป็น อย่างนี้ๆ เราพูดอย่างนี้ไม่ได้ เพราะเราพูดอย่างนี้ จิตนิสสัยของคนไม่เหมือนกัน คนปฏิบัติมา มันชอบรสชาติอาหารแตกต่างกัน คนเราเกิดแต่ภูมิภาค ความเคยชินได้กินอาหารอย่างไรมา มันก็ฝังใจชอบอาหารอย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน จิตนิสสัยของคนที่มีมันเกิดมาในวัฏฏะนี้มันสร้างเวรสร้างกรรมมาแตกต่างกันทั้งสิ้น เวลาปฏิบัติไปแล้วอุปสรรคของแต่ละคนมันเหมือนกันไม่ได้

ที่จะเหมือนกันเพราะฟังเขาไป ปฏิบัติ เอ๊ย! เป็นอย่างไรวะ แล้วก็เป็นอย่างเอ็ง

ก็ไปจำของเขามาเป็นนะ ตัวเองไม่เป็นนะ ไปจำของเขาไป แล้วก็วิตกกังวลจนเป็นนะ

เวลาปฏิบัติมันยาก ยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นนี่ เวลาปฏิบัติแล้วมันจับต้นชนปลาย ไม่ได้ อากาศทั้งนั้นนะ ก็ไปฟังคนนั่นฟังคนนี่นะ แล้วก็มาคิดเอง เติมแต่งเอง เป็นความคิดของตัวเอง แล้วก็เกิดปัญหาอย่างนี้

พุทโธๆ นะ อยู่ที่คำบริกรรม คำบริกรรมของเรา คำบริกรรม บริกรรมจนบริกรรมไม่ได้ มัน ละเอียดของมัน แล้วสิ่งนี้มันจะหายไปทั้งสิ้น

สิ่งที่มันเป็นอย่างนี้ แล้วก็วิเคราะห์ว่าต้องเป็นอย่างนี้

ไม่ใช่ มันไม่ใช่เพราะอะไร เพราะจิตนิสสัยของคนมันแตกต่างกัน คือปัญหาและอุปสรรค มันไม่เหมือนกัน แล้วเหมือนกันก็ยังมีหนักเบาแตกต่างกัน

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน มันไม่มีสัตว์ดวงใดทำกรรมเหมือนกันหรอก มันคนละจังหวัด คนละโลก เกิดคนละภพ คนละชาติ คนละเวลา เขาเกิดเมื่อ ๑๐๐ ปีที่แล้ว เราเกิด ๑๐๐ ปีนี้ เราไปเกิดอีก ๑๐๐ ปีข้างหน้า มันจะเหมือนกันตรงไหนล่ะ

สภาวะของโลก ทางวิชาการทุกอย่างแตกต่างกันหมด แต่กรรมเหมือนเดิมนะ กรรมดีกรรมชั่วเหมือนเดิม ทุกข์เหมือนเดิม อริยสัจอันเดียวกัน แต่จะมีเหตุผลมาแอบอ้าง มาต่อล้อต่อเถียงอีกเยอะแยะไปหมดเลย

ฉะนั้น หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ

สิ่งใดๆ ก็แล้วแต่เป็นความวิตกกังวล พยายามไม่ไปกังวลถึง วางไว้ รู้แล้ววาง รู้แล้ววาง แล้วพยายามทำของเราให้มันเป็นสัจจะเป็นความจริง จบ

ถาม : ข้อ ๒๘๖๓. เรื่อง “บุญสำเร็จด้วยใจ แต่อานิสงส์เท่ากันไหมคะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อดุสิต มีข้อสงสัยขอสอบถามค่ะ

ระหว่างการใส่บาตรพระจริงทุกวัน กับการหยอดเงินใส่กระปุกอธิษฐานใส่บาตรพระทุกวัน แล้วรวบรวมเงินไปถวายพระที่เดียว มีอานิสงส์เหมือนกันหรือต่างกันคะ

ตอบ : มันก็ต่างกันอยู่แล้ว

ถ้าเรามีเวลาของเรา เราใส่บาตรพระไปมันจบใจ มันเห็น มันมีกิจกรรม

เวลาเรานั่งภาวนา ถ้าเรานั่งเฉยๆ นั่งหลับหมดนะ แต่ถ้ามีกิจกรรมพุทโธๆ มันมีงานทำ มันตื่นตัวของมันตลอดเวลา แล้วถ้ามันเคยชินมันก็หลับอีกเหมือนกัน ขณะที่ทำจริงๆ มันยังหลับเลย

แล้วเวลาเราใส่บาตร เราเห็นพระ เห็นสมณะ มีการกระทำ เสียเวลาไหม มันทั้งเสียเวลา มันทั้งไม่มีเวลา ถ้าเราเก็บเงินหยอดกระปุกไว้ ถึงเวลาเราก็ไปทำบุญของเราเลย มันก็ได้บุญเหมือนกัน แต่มันคนละสถานะทั้งสิ้น

อาหารดำรงชีพ สิ่งที่เก็บใส่กระปุกไว้ เวลาไปทำบุญที่วัดนะ ทำบุญค่าน้ำค่าไฟ มันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเป็นโรงครัว โรงครัวก็เป็นอาหารเลี้ยงพระในวัดนั้น มันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง มันแตกต่างทั้งสิ้น ถ้าเราจะเก็บใส่กระปุกไว้ แล้วถึงเวลาสิ้นเดือนหรือถึงเวลาเราไปทำบุญที่วัด นั่นก็เรื่องหนึ่ง เพราะมันมีความจำเป็น แต่เวลาความจำเป็น เวลาเราใส่บาตรพระตอนเช้า นั่นมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง มันคนละเรื่องเดียวกัน

ฉะนั้น คนละเรื่องเดียวกันแล้ว ทีนี้บุญสำเร็จด้วยใจ แต่อันสงส์เท่ากันหรือไม่

บุญสำเร็จด้วยใจ อยู่ที่เจตนา เจตนาของคนทำคุณงามความดี เจตนาอันเป็นบุญเป็นกุศล มันเป็นคนงามความดีอยู่แล้ว คุณงามความดี ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

แล้วเวลาคนเรามันพัฒนาขึ้นของมันไปเอง ถ้าพัฒนาขึ้น มันจะทำคุณงามความดี เห็นใหม่ ทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง

ที่ว่าเราทำบุญใส่บาตร เราเก็บหยอดกระปุก แต่ถ้าเรามีศีล ทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง เพราะอะไร เพราะถ้ามันมีศีลบริสุทธิ์ มันไม่ถามเรื่องอย่างนี้ไง มันบอกว่าไอ้นั่นเด็กๆ ไอ้นั่นมันเป็นอามิส ไอ้มีศีล มีความปกติของใจ นี่ดีขึ้น

แล้วถ้ามีศีล ถ้าฝึกหัด มีศีลร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนหนึ่ง ถ้าสมาธิได้หนหนึ่ง มันมากกว่าตอนเช้าใส่บาตร มากกว่าเก็บเงินใส่กระปุกอีกกี่พันเท่า แล้วถ้าจิตมันเป็นสมาธิ มันได้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์เป็นๆ

องค์เป็นๆ มันเป็นอย่างไร

องค์เป็นๆ คือมันสดชื่น สดชื่น มีกำลัง มีอำนาจวาสนา มีสติปัญญา ไอ้โฮ! พุทธะ พระพุทธเจ้าเป็นอย่างนี้ อ้อ! พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ธรรมอย่างนี้

เวลาสอนแทบเป็นแทบตาย สอนให้ลูกเราฉลาด ถ้าลูกเราฉลาด ลูกมันรู้อะไรขึ้นมา มันจะฉลาดขึ้น ถ้าลูกเราไม่ฉลาด มันก็บอกว่า แม่จู้จู้กจิก คู้ย! รำคาญ รำคาญ พอมันไปเจอพระพุทธเจ้า ไอ้โฮ! สุดยอด ไม่ต้องสอน มันวิ่งเข้าไปหาเองเลย

แล้วถ้าเกิดเห็นพุทธรูป นี่พูดถึงว่า มีศีลร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนหนึ่ง แล้วถ้าสมาธิร้อยหนพันหนนะ เห็นพระพุทธรูปร้อยหนพันหนนะ ไม่เท่ากับเกิดภาวนามยปัญญา เกิดปัญญาของเรา

เพราะเวลาไปเฝ้าพระพุทธรูปเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นรัตนตรัย พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราจะมีมรรคในหัวใจของเรา จากพุทธรูปมันจะเกิดศีล เกิดสมาธิ เกิดปัญญา เกิดมรรคญาณของเราเอง แล้วมันจะฆ่ากิเลส ฆ่ากิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของเราเอง มันจะเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิใจใจ ที่นี้มันไม่ใช่ไปเฝ้าพระพุทธรูปแล้ว มันจะเป็นสมบัติของเรา ถ้าบรรลุมรรค เราบรรลุมรรค บุคคล ๔ คู่ เป็นสมณะที่ ๑ สมณะที่ ๒ สมณะที่ ๓ สมณะที่ ๔ ใจมันจะเป็นสมณะใจ

เห็นไหม ทางโลกเขาบอกว่า เราไม่มีโอกาสบวชพระ แต่เราจะบวชใจ

ถ้าพุทธรูปมันได้บวช พุทธรูปมันได้ปฏิบัติ แล้วพุทธรูปมันเป็นสมณะที่ ๑ สมณะที่ ๒ สมณะที่ ๓ สมณะที่ ๔ มันจะมีคุณค่าแค่ไหน มันยังมีค่ามากขึ้นไปอีกใจ

บุญสำเร็จได้ที่ใจ แล้วมันแตกต่างกันอย่างไรละ

ฉะนั้น ใจนี้มันเป็นภิกขุของเราคนเดียว ถ้าเราใส่บาตร มันเป็นอารมณ์ความรู้สึกหนึ่ง แล้วเราเก็บเงินใส่กระปุก มันก็เป็นความรู้สึกของเราคนเดียว ก็เราเป็นคนทำใช่ไหม เราเป็นคนใส่บาตร เราเป็นคนเก็บกระปุก มันเป็นเรื่องของเราคนเดียว แล้วมันมีคุณค่ามากน้อยแค่ไหนละ

ทาน ศีล ภาวนา ถ้ามันถึงเป็นสัจจะจะเป็นความจริงขึ้นมา

ถ้ามันแบบว่าคนที่พุทธรูปที่ทะเบียนบ้าน เขาไม่ใช่บาตร เขาหยอดเงินไว้ๆ ไว้ หยอดเงินไว้ซื้อตัวเครื่องบินไปเที่ยวเมืองนอก เขาเก็บเงินไว้ๆ ไว้ซื้อกระเป๋าแบรนด์เนม เขาไม่ทำบุญนะ นั่นก็เรื่องของเขา

ถ้าเราทำแบบนี้ เราก็ดีกว่าเขาใช่ไหม เราดีกว่าเขาเพราะเราทำประโยชน์เพื่อสังคม ทำประโยชน์เพื่อพระพุทธศาสนา เราไม่ใช่ทำประโยชน์ซื้อแบรนด์เนมให้ตัวเอง เราไม่มีกระเป๋า แต่เรามีบุญมีกุศล มีคุณงามความดี

ไอ้คนที่เขาเก็บเงินไว้แล้วเขาไปซื้อกระเป๋าสตางค์ตัวเครื่องบินไปเที่ยวเมืองนอก มันเป็นเรื่องประสพการณ์ชีวิตเท่านั้นนะ แต่บุญและบาป ดีหรือชั่ว นั่นอีกเรื่องหนึ่ง

ฉะนั้นบอกว่า สิ่งที่ว่าใส่บาตรกับหยอดเงินใส่กระปุก อันไหนจะได้บุญกว่ากัน

มันเป็นอนิสงส์ของแต่ละบุคคล มันเป็นอนิสงส์ไง คนที่เขาภาวนาไปแล้ว พัฒนาไปแล้วนะ เรื่องนี้เป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องธรรมดา

เวลาปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้น คราวหนึ่งคือคราวสิ้นสุด คราวเริ่มต้นจะเริ่มต้นอย่างไร จะทำอย่างไร

เราทำคุณงามความดีของเรา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราเป็นคุณงามความดีของเราแล้ว

ไอ้ที่ว่าใส่บาตรทุกวัน ไซ้ เรายว่ามันดีกว่า แต่มันต้องเสียเวลาทุกวัน โอ้ย! วุ่นวาย ใส่กระปุกง่ายกว่า ทำบุญเหมือนกัน

ทำดีกว่าไม่ทำ แต่ทำแล้วมันจะดีขึ้นไม่ดีขึ้น เราพิจารณาของเราเอง ทำประโยชน์กับเราเอง ปัจจุบันตั้ง สันติภูมิโกโง

ตั้งแต่ถามมาทั้งหมด มันเป็นเรื่องวิตกกังวล แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราไม่ต้องไปวิตก เราไม่ต้องไปกังวล

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

เราไม่เคยทำอะไรมา เราก็ไม่ได้ทำอะไรเลย แล้วพอทำอะไรแล้วก็จะให้ผลเลอเลิศ ผลเต็มที่

ผลที่เลอเลิศคือการปล่อยวาง การฆ่ากิเลสในใจของตนทั้งหมดทั้งสิ้น นั่นคือผลที่เลอเลิศ

แล้วฆ่ากันหรือเปล่าละ

ฆ่าแต่ความดีของตน แต่ความวิริยะ ความอุตสาหะของตน เวลาทำแล้วนะ ก็บอกว่ามันไม่ได้ผล มันไม่ได้สิ่งใด แล้วเวลากลับไปแล้ว กลับไปเหมือนเดิมแล้วมันได้อะไรละ

ก็ได้ทุกข์ได้ยากไฉ่ ได้ทุกข์ได้ยาก

เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา หลวงตาพระมหาบัวท่าน
บอกว่าเหมือนกับห้างสรรพสินค้า มันมีสินค้ามากมาย คุณงามความดีมากมาย หยาบ กลาง
ละเอียด ละเอียดสุด มีมากมาย แล้วฝึกหัดให้เป็นคุณเป็นประโยชน์กับชีวิตของเรา เอวัง